ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5108 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 20/3 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902 ՇԱԲԱԹ 3 ՌԱՄԱԶԱՆ 1320 ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5108

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

20 ՓԱՐԱ 20

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օսար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ԶԱԽ

ԲԵՐԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

Դուա-Դարուի չորս միացեալ թաղերուն մէջ հաստատուած խումբ մը հայ բժիշկներ այս վերջերս ամէնէն գեղեցիկ ձեռնտուութիւններէն մէկը ըրին նոյն թաղերու Աղքատախնամին: Այդ բժիշկները, միակ հրաւէրի մը վրայ, սիրայօժարութեամբ հաւանեցան ձրիաբար դարմանել թաղին բոլոր աղքատները անխտիր: Վեց բժիշկ են ընդամէնը, եւ պէտք է ընդունիլ թէ ո՛ եւ է թաղի մը աղքատներուն համար վեց տրամադրելի բժիշկ ունենալը պզտիկ բարեբաղդութիւն մը չէ:

Այս տեսակ արդիւնք մը ձեռք բերելը բնականաբար Դուա-Դարուի Աղքատախնամին գործունէութեան պակումը կը բնայ նկատուիլ, թէեւ այդ արդիւնքը ա՛լ աւելի նշանակելի ու օգտակար կրնար դառնալ, եթէ երբեք Աղքատախնամը քանի մը դեղագործ ալ ճարէր, եւ գոնէ ամէնէն աղքատ թաղեցիներուն դեղերը կարենար ձրիաբար հայթայթել, իր արդէն իսկ անձուկ մնտուկին վրայ բեռ մը չբարդելու: Ինչ որ է սակայն: Առաջին քայլ մը առնուած է արդէն, եւ չա՛տ ալ գեղեցկօրէն: Անկէ անդին, կարելի է տակաւին շատ բաներ յուսալ այդ բարեսիրական մարմնէն, որ շատ չնորհքով մարդացի՛ կազմուած է, եւ որ փայլուն սկզբնաւորութեամբ մը գործի ձեռնարկելէ վերջ, ո՛չ նուազ փայլուն կերպով մը կը շարունակէ աշխատիլ, յօդուտ այդ չորս թաղերու բազմաթիւ կարօտեալներուն:

* * *

Մինչդեռ Դուա-Դարուի մէջ այդ գեղեցիկ արդիւնքը ձեռք կը բերէ Աղքատախնամ մարմին մը, ասդին, աւելի հոծ ու բազմակարօտ թաղի մը, Բերայի մէջ, չեմ գիտեր ինչո՛ւ այնչափ նշանակելի հանգամանք մը չի կրնար ստանալ Աղքատախնամի գործը: Հոն ալ շատ չնորհքով անձեր կոչուած են պաշտօնի, հոն ալ Աղքատախնամին անդամները չա՛տ գովելի եւ անձնուէր գործունէութիւն մը ցոյց կուտան, բայց արդիւնքը միշտ խոտոր կը համեմատի թափուած աշխատանքին ու զոհողութեանց հետ:

Բերա, Պոլսոյ ամէնէն հարուստ թաղերէն մէկն է, բայց կրկին Բերայի մէջ է որ ամէնէն աւելի աղքատ ընտանիքներ կը գտնուին: Թշուառութեան, կարօտութեան ամէնէն սրտակեղեք, ամէնէն ցաւագին տեսարանները այդ մեծափարթամ ու անուանի թաղին պատկանող տնակներու մէջ է որ կը պարզուին ուրիշ ամէն տեղէ աւելի, քօղարկուած չքաւորութիւններ՝ որոնք իրենց ցաւի պատեանին մէջ պարփակուած՝ կը տեւեն անչշուկ, կանանցի ամէնէն ցաւալի դրուագներուն ծնունդ տալով:

Արդ, Աղքատախնամը ինչ օգուտ կրնայ ունենալ այդ ընտանիքներուն, որոնք իր գոյութեան վրայ գաղափար անգամ չունին: Անուս ընտանիքներ, շատ հեղ անծանօթ իրենց թաղէն անդին գրասնուող ամէն բանի, ամէն տեղի, կ'ապրին հոն՝ ուր ծնած են, եւ տակէ դուրս ելլելու համար պիտի սպասեն որ մեռնին, պիտի սպասեն որ մեռելակիր կառք մը զիրենք Շիշլիի գերեզմանատունը փոխադրէ: Այդ մարդիկը լրագիր չեն կարդար, այդ մարդիկը իրենցինէն տարբեր դասակարգերու հետ յարաբերութեան մէջ չեն դտնուիր ընաւ, ու չեն գիտեր թէ Երբորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ հիւրընկալ մարմին մը գոյութիւն ունի ամէն թշուառութեան, ամէն կարօտութեան համար: Իրենց այցելող մարդացին միայն տաներեցնին գիտէ այդ տեսակ մարմնի մը գոյութիւնը, բայց դրեթէ ամէն տէրպապ միշտ կ'աշխատի կարելի եղածին չափ քիչ նեղութիւն տալ այն եկեղեցիին՝ որուն ինք կը պատկանի. իր դիրքը ա՛նչափ չատ զօրացած կը դդայ հոն՝ որչափ իր ծուխերը քիչ նեղութիւն, քիչ ձանձրոյթ պատճառեն այդ եկեղեցիին:

Այդ ընտանիքները, սակայն, որոնք Աղքատախնամին գոյութեան նկատմամբ գաղափար չունին, եւ որոնք հետեւաբար չեն կրնար օգտուիլ անկէ, ամէնէն աւելի արժանի են գթութեան: Ընտանիք մը ամբողջ, վեց հոգի եւ երկու տղայ՝ տեղ մը միակ սենեակի մէջ թխմուած են: Այդ սենեակը իրենց համար թէ՛ բակ, թէ՛ խոհանոց, թէ՛ ընդունելութեան սրահ, թէ՛ ճաշարան եւ թէ ննջարան է միեւնոյն ատեն: Հիւանդութիւն մը կը ծագի, չատ մնդամ տարափոխիկ հիւանդութիւն, եւ հիւանդը ստիպուած է քիթ քիթի պառկիլ միւս եօթնին հետ: Օր մը կամ երկու օր վերջ միւսներէն ալ մաս մը կը հիւանդանայ, եւ ամէնքը մէկ միշտ կը ստիպուին ապրիլ այդպէս, մինչեւ որ մահը զիրենք ազատէ հիւանդներուն մէկէն կամ միւսէն: Շատեր՝ մեռնողին երանի՛ կուտան, մտածելով թէ գոնէ ան ազատեցաւ այդ խեղճութենէն, այդ չքաւորութենէն:

Ասիկա ընդհանուր պատկեր մըն է, եւ հարիւրաւոր են այն տունները՝ որոնց մէջ թշուառութեան այդ մինեւնոյն տեսարանը պարզուած է, թերեւս ա՛լ աւելի սիրտ բզքտող դրուագներով:

* * *

Ձմեռրիտ բարեբարութիւնը անա այդ քօղարկուած, ծածկուած թշուառութիւնները գտնել ու դարմանելուն մէջ է, եւ չեմ գիտեր թէ Աղքատախնամի, համար իրը նպատակ ատկէ աւելի ի՞նչ կրնար տրուած ըլլալ: Եւ յետոյ, այդ կարօտութեանց ամբողջը որչա՛փ մեծ բարիք մը պիտի դառնար ընկերային տեսակէտով: Բարքի ապականութեան, ընտանեկան աղտոտ կեանքերու տարածումը այդ դասակարգին մէջ,— տարածում մը որ ամէնէն մեծ համեմատութիւնները կը ստանայ հետզհետէ, — իրեն միակ պատճառունի աղքատութիւնը: Եթէ երբեք ամէնէն աւելի այդ ընտանիքներուն պատկանող դեռատի աղջիկներ են որ օր օրի կը ստուարացնեն անկեալ կիներու թիւը, եթէ երբեք ամէնէն աւելի այդ ընտանիքներուն մէջ է որ ամօսնական հաւատարմութիւնը իր նշանակութիւնը բոլորովին կորնցուցած է, պատճառը միշտ չքաւորութիւն է: Վերջապէս միշտ կարօտութիւնն է պատճառը այն բարքի ամէն կարգի ապականութեանց՝ որոնք այնչափ խոր արմատ մը ձգած են այդ ընտանիքներուն մէջ:

Այս ցաւին դէմ մարտնչիլը դժուար չէ: Որովհետեւ պատճառը մէկ հատ մըն միայն, կարելի է զայն մէջտեղէն վերցնել: Եւ արդիւնքը միշտ ա՛նքան մեծ պիտի ըլլայ՝ որչափ ծանր չպիտի ըլլան տարուած աշխատութիւնները: Կը բաւէ որ կամք ըլլայ, կը բաւէ որ աշխատի, եւ բարիքը ինքնին պիտի ծագի: Թշուառութիւններ ամբոխելով ընտանիքներու անբարոյութեան, կիներու անկումին առաջքը պիտի առնուի, մարդիկը աւելի նախանձախնդիր պիտի ըլլան իրենց պատուին, պարտականութեան պիտի մղուին, եւ սերունդէ սերունդ փոխանակ ա՛լ աւելի խմալու՝ պիտի բարձրանան իրենց բարոյականով: Ինչո՞ւ անկեալ կիներու մեծամասնութիւնը Հայերէ միայն կազմուած ըլլայ, ինչո՞ւ առաջքը չառնուի այդ տխուր վիճակին, ինչո՞ւ վիժին ջանքերը այն մարդիններուն՝ որոնց գործունէութիւնը անուղղակի կերպով պէտք էր այդ մեծ գործը ունենար իբր նպատակ:

* * *

Բերայի Աղքատախնամը տարբեր նպատակ մը պէտք չէ՛ տեսնէ իր գործունէութեան համար, եւ պէտք է աշխատի որ իր շռայլած յոգնութիւնն ու անձնուիրութիւնը չա՛տ աւելի բաղմակողմանի, չա՛տ աւելի նշանակելի օգուտ մը ունենան: Ինք կ'ամօքէ բոլոր այն կարօտութիւնները որոնք իրեն կը դիմեն: Բայց ա՛նո՞ւնք որոնք չեն գիտեր թէ այդ տեսակ մարմին մը գոյութիւն ունի, եւ որոնք ամենայն ամիսներ կը հրատարակեն, որոնք չատ նեղութիւն կը պատճառեն խմբագրութեանց, բայց պէտք եղածին պէս չեն դնահատուիր հանրութեան կողմէ:

Լոնտոնի մէջ լոյս տեսնող նոր ձեւ լրագիրները քանի մը անգամ կը հրատարակուին օրուան մէջ, առաջին տպագրութիւնը՝ առաւօտեան ժամը տասնին, երկրորդը՝ կէս օրին, երրորդը՝ կէս օրէն յետոյ ժամը երկուքին, չորրորդը՝ չորսին, հինգերորդը՝ վեցին: Ասկէ զատ, եթէ երբեք մասնաւոր կարեւորութիւն ունեցող իրողութիւններ պատահին, այս լրագիրները իրիկուան կը հանեն արտակարգ յաւելուածներ: Այս դրութեան չնորհիւ, տեղեկութեանց սպասարկութիւնը հասած է կատարելագործման բարձրագոյն կէտին. ընթերցողը իսկոյն կ'իմանայ օրուան դէպքերը, հեռագրական գործակալութեանց ու մասնաւոր թղթակիցներու հաղորդած լուրերը, թերթին հասնելէն քիչ յետոյ:

Նոր ձեւ լրագիր մը, ընդհանրապէս խմբագրական յօդուած մը կը հրատարակէ, աւելի կամ նուազ չռնդալից խորագիրներով: Յետոյ կու գան օրուան իրողութիւններուն վրայ գրուած նօթեր, թատերական, գրական եւ գեղարուեստական նորութիւնները: Նոր ձեւ լրագիրներուն գրեթէ ամէնքն ալ կը հրատարակուին փոքր ծալլով եւ գունաւոր թուղթերու վրայ. Բէլ Մէլ կապէ՝ վարդագոյն թուղթի վրայ, Ուէսթմինսթր Կազէթ՝ բաց կանաչագոյնի վրայ, Սրն՝ հաղարջի գոյն թուղթի վրայ, Կլոպ՝ կարմիր թուղթի վրայ, եւայլն:

Ֆրանսայի մէջ, քաղաքական թերթերը աւելի բազմաթիւ են քան Անգլիոյ մէջ. միայն Բարիզի մէջ կը հրատարակուին 80 օրաթերթ: Ֆրանսայի օրաթերթերն ալ զարգանալ սկսան այն չրջանին, երբ Անգլիոյ մէջ կը բարգաւաճէին ամենօրեայ թերթերը. ներկայ հանրապետութեան չրջանին առաջ, դանդաղ չրջան մը բոլորեց Ֆրանսական մամուլը:

Լոնտոնի պէս, Բարիզի մէջ ալ, կարգ մը լրագիրներ քանի մը անգամ կը հրատարակուին մէկ օրուան մէջ: Թան եւ Տէպա ամէնէն աւելի տարածուած թերթերն են երկրին դուրս: Թան, 1829ին հիմնուած, 1842–61, ընդմիջուած է իր հրատարակութիւնը: Ժուրնալ տէ Տէպա 1829ին հիմնուած է, Լիպերէ, չափաւոր արիստոկանններուն թերթը՝ 1866ին, Ֆիկարօ՝ 1859ին:

Ֆրանսայի դաւառական թերթերուն մեծ մասը ընթերցողներու ստուար թիւ մը ունի. անոնցմէ շատերը քաղաքական կուսակցութեանց թերթեր են: Ընդհանրապէս, Ֆրանսայի մէջ ամէն օրաթերթ այս ինչ կամ այն ինչ քաղաքական կուսակցութեան կը վերաբերի:

Ինչպէս Ֆրանսայի, օտար երկիրներուն մէջ ալ, օրաթերթերուն բազմանալուն պատճառն է գլխերուն դեղչումը. մէկ սուի փոխարէն՝ ընթերցողը կը գտնէ լրագիր մը, ուր կան ընթացիկ լուրերը, գրական, երաժշտական ու գեղարուեստական տեսութիւններ, թերթոն–վէպեր, եւայլն:

Ֆրանսայի պարբերական մամուլը սենսիթիւմ մը ունի Բարիզի մէջ, 1894ին հիմնուած, ինչպէս նաեւ սէնսիքաներ՝ գաւառներուն մէջ: Անգլիացիներն ալ Բրէս Բլիւպն ունին Լոնտոնի մէջ: Թէ՛ Անգլիոյ եւ թէ Ֆրանսայի մէջ, ամենօրեայ տիբորդաձը մեծապէս կը դիւրանայ, շնորհիւ պաշտօնական վարչութեանց ընձեռած դիւրութիւններուն:

Մասնաւոր տեղեր յատկացուած են, ուր լրաբերները կը գտնեն օրուան կարեւոր եղելութեանց վրայ հեռագիրներ: Հեռագրական գործակալութեանց հեռագիրներուն բաշխումը վեց անգամ կը կատարուի մէկ օրուան մէջ, երբեմն աւելի յաճախ. վերջին պահուն, հեռաձայնը կը գործածուի:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԼՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ռուս լրագիր մը հետեւեալ չահեկան յօդուածը գրած է եւրոպան մամուլին ու անոր հետեւած դրութիւններուն նկատմամբ.— Անգլիոյ մէջ, ուր մամուլը այնքան ցայտուն դեր մը կը խաղայ մասնաւորապէս, օրաթերթերը կրնան բաժնուիլ սա երկու դասակարգերուն. հին ձեւով հրատարակուած լրագրերը, ինչպէս Թայմզ, Տէյլի Քրոնիքլ, Տէյլի Թէլիկրաֆ, Մորնինկ Բոսթ, Մորնինկ Ասվերթայզըր, Սթանտարտ, եւն., ու նոր ձեւով հրատարակուած թերթերը, ինչպէս Բէլ Մէլ Կազէթ, Սենթ–Ճեյմս Կազէթ, Ուէսթմինսթր Կազէթ եւն.. Հին ձեւով հրատարակուած քանի մը լրագիրներ, որոնց մէկ քանի ատուոց կը հրատարակուին, ոչ միայն քաղաքական մեծ ոյժ մը կը ներկայացնեն երկրին ներքին կեանքին մէջ, այլ եւ երկրէն դուրս մեծ հեղինակութիւն մը կը վայելեն, օրինակի համար Թայմզ: Հին ձեւով հրատարակուած անգլերէն մեծ լրագիրներուն ոմանք անսարգելիւ սպասարկութիւն մը ունին ամէն կարգի տեղեկութիւններ հաւաքելու համար: Տեղեկութեանց բաժինը անկասկած ու բազմաթիւ խորագիրներ ունի. ընդհանրապէս հակիրճ ու չոր ոճով մը գրուած է այդ բաժինը: Հին ձեւով հրատարակուած լրագիրները ո՛րքան նախանձախնդիր են իրենց ծրագիրը չփոխելու մասին, նոր ձեւով հրատարակուած օրաթերթերն ալ նոյնքան հետամուտ են նորաձեւութեանց հետեւելու ամէն օր:

Այս վերջին լրագիրները, որոնց մեծ մասը իրիկուան լոյս կը տեսնեն, աւելի մօտ ժամանակներու մէջ հիմնուած են: Անոնց մէջ ամէնէն յատկանշականը Բէլ Մէլ Կազէթն է, 1860ին հիմնուած Պ. Ֆր. Կրինուտի կողմէ: Մինչ հին ձեւով լրագիրները առարկայական կերպով կը պարզեն իրողութիւնները, նոր ձեւով լրագիրներու յօդուածները անհատական դրոշմ մը կը կրեն միշտ եւ խիզախ ու ինքնատիպ հայեացքներ կը պարզեն: Տեսակցութիւնները նշանակելի տեղ մը գրաւած են արդի լրագրութեան մէջ: Ռիբորդաձը հին ձեւով լրագիրներուն մէջ՝ առնմանափակուած էր իրողութիւնները պարզելուն մէջ. նոր մամուլի վերաբերող թերթերը աւելի շահեկան դարձուցին զանոնք, այդ ճիւղը յանձնելով զրական զարգացում ունեցող աշխատակիցներու: Ալ աւելի յանկուցանելու համար ընթերցողին հետաքրքրութիւնը, կարդ մը լրագիրներ սկսան պատկերազարդ հրատարակութեանց. պատկերները կը ներկայացնէին քաղաքական անձնաւորութիւններ կամ զրական ու գիտական աշխարհին մէջ կարեւոր դեր մը կատարող դէմքեր, եւն.:

Նոր ձեւ լրագիրները, դիւրացնելու համար պատահական պրպտումները, վեցտարամադրութեան տակ դանել քիչ մը այն ամէն առարկաները, զորս ձգած են իրենց տան մէջ, իրերու երեւոյթ մը, նման անոր՝ որուն վարժուած են: Ալիքէա ակամայ անանգիստ կը զգար ինքզինքը այդ ընդարձակ սրահին մէջ, որ իր օթոցներով, իր պատի տախտակամածներով ու նկարներով, աւելի կը պատչաճէր մեծ ջոջի մը ընդունելութեան սրահ ըլլալու քան թէ մարդկային տառապանքին նուիրուած սպասման վայր մը: Սփոփանքի տպաւորութիւն մը ունեցաւ, երբ բժիշկին աշխատութեան սենեակը մտաւ, ուր գիրքեր միայն կը գտնուէին, որ տոքթ. Լուվէի կողմէ ի գործ դրուած հակադրութիւն մըն էր. բժիշկը բեմական նոյնքան ճարատար կարմակերպիչ մըն էր որքան լաւ ախտաճանաչ մը: Երիտասարդ էր դեռ, շատ խարտեաշ, այնպիսի դէմքով մը որ քիչ մը կը յիշեցնէր Վալուանորու աւանդական տիպարը, եղանօրէն թափանցող սեւ աչքերով: Փոքրակազմ էր ու ժժգոյն, եւ երբ քունքին վրայ կը դնէր մատը, իր սովորական շարժուձեւը՝ զոր ի վեր կը հանէր Նիթիսի կողմէ նկարուած դեղեցիկ ջրանկար մը, իր աչխատութեան սենեակին մէջ կախուած, բժիշկը այսպիսի կերպարանք մը կ'առնէր, որ եղական խառնուրդ մըն էր ծայրայեղ նրբութեան մը ու կեցուածքի մը: Ասիկա էր որ տպաւորութիւն կը գործէր կիներուն վրայ:

—«Ինչպէ՞ս է տիկին Շաղէլ, հարցուց բժիշկը, այն քաղաքավար չեչտով, զոր կը գործածէր միշտ:

—«Բայց ճիշտ իր առողջական վիճակին վրայ ձեր կարծիքը առնելու եկած եմ, պատասխանեց Ալիքէա:

—«Էհ, ինչո՞ւ համար ինքը չեկաւ,» հարցուց բժիշկը:

—«Նոյն իսկ չի գիտեր հոս գալս,» յարեց ամուսինը. «այնքան մտատանջ կ'ընէ զիս: Դիտէք թէ հալումաշ վիճակի մը ենթարկուած է... վերջերս քանի մը անգամ տեսաք զայն...»

Տոքթ. Լուվէ մտիկ կ'ընէր, իր կենդանադրին մէջ նկարուած դիրքով, արտեւանունքները կէս մը գոցած: Թէեւ ինքզինքին տէր էր, իրը մարդ մը որ վարժուած էր այնքան անձերու ամենօրեայ դաղտնասացութիւնները մտիկ ընելու առանց կեղծիքի, վասնզին ներկայութեան պատճառով, բժիշկը չկրցաւ իր թարթիչներուն շարժումը զսպել, Շաղէլի պարբերութիւնը լսելով: Որքա՞ն ալ արագ ըլլար այն շարժումը եւ անոր ընկերացող նայուածքը, Ալիքէան աչքերէն չխուսափեցան, որուն բոլոր կարողութիւնները այդ պահուն կեդրոնացած էին բժիշկին դէմքին վրայ: Ինչո՞ւ համար այդ նայուածքը փոքր սարսուռ մը տուաւ իրեն, եւ դրդում մը՝ հարցնելու. «Երբ տեսաք կինս...» բայց անհարիւն հարցում մըն էր ատիկա: Մնաց որ բժիշկը կը հարցնէր արդէն. «Երբ տիկին Շաղէլ վերջին անգամ ինչ խորհուրդ առնելու պատիւը ըրաւ,» եւ այս խօսքը ամէն բան կը յայտնէր կամ ոչինչ կը յայտնէր. «ինծի այնպէս թուեցաւ որ ջղային դրութիւնը խանգարուած է...,» շարունակեց Տոքթ. Լուվէ: Ու սկսաւ երկարօրէն պարզել կիներու կազմուածքին փափկութիւնը, առաջ բերելով այն հակադրութիւնը որ կը գտնուէր Բարիզի եւ գաւառի կեանքին մէջեւ, որուն վարժուած էր էլէն: Որքան ալ նուազ դիտող ըլլար Ալիքէա, ճշտութեամբ խորհելու իր սովորութիւնը կը բռնադատէր զինքը ճանչնալու բժիշկին այդ խօսքին տարտամութիւնը. ուստի անխորհրդաբար հարցուց.

—«Ո՞ւ եւ է բան չունի՞ք ամուսինին հաղորդելիք...»

—«Ոչինչ, պատասխանեց Լուվէ, կէս փափուով մը, «եթէ ոչ շատ երես տալ մեր սիրելի հիւանդին եւ կարելի եղածին չափ քիչ բարկացնել զայն...»

Ալիքէայի սիրտը սեղմուեցաւ իր կուրծքին մէջ. մինչ համազգեստով ծառան, որ նախասենեակին սպասարկութիւնը կ'ընէր օրուան նորոյթ եղող բժիշկին մօտ, կ'օգնէր իրեն վերարկուն հագնելու, Ալիքէա սա գաղափարը ունեցաւ էր. «Էլէն սատ է, բժիշկը չէ որ իրեն յանձնարարած է ինէ բաժնուած ապրիլ... կը սոսկայ ինէ... բայց ի՞նչ ըրած եմ իրեն...»

Ի՞նչ ըրած էր: Սոր մելամաղձութիւն մը ունեցաւ տոքթ. Լուվէի տուած այցելութենէն յետոյ, բայց բան մը չյայտնեց իր կնոջ: Ինչո՞ւ համար նեղութիւն մըն ալ աւելցնել անոնց վրայ՝ զորս կը զդար էլէն: Որովհետեւ կը տեսնէր թէ իր կինը կը տառապէր, բայց ինչո՞ւ համար: Միամտօրէն կ'ուսումնասիրէր ինքզինքը, անոր նկատմամբ իր գործած թերացումները գտնելու համար:

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (36)

ԲՕԼ ՊՈՒՐԹԻՔ

ՍԻՐԱՑԻՆ ՈՃԻՐՄԸ

Ե

ՊԱՐԿՆԵՏ ԿՆՈՋ ՅԱՒ ՄԸ

Պատուհան–դուռները կը բացուէին բընակարանին պարտէզին վրայ, որուն գեսնայարկը կը բնակէր տոքթ. Լուվէ: Այս վերջինը կը պատկանէր գիտուններու, աշխարհիկ մարդոց այն սերունդին, որոնք առուուն հիւանդանոց կ'երթան, կէս օրէն յետոյ հիւանդ կ'ընդունին եւ անգործ մարդոց պէս միջոց ալ կը գտնեն սրամտութիւն ունենալու սրահի մը մէջ, իրիկուան ժամը տասնին: Նոյնպէս խելացութիւնը կ'ունենան իրենց սպասման սրահը զարդարելու գեղօրներով, որպէս զի իրենց գեղանի հիւանդները կարենան իրենց տարամադրութեան տակ դտնել քիչ մը այն ամէն առարկաները, զորս ձգած են իրենց տան մէջ, իրերու երեւոյթ մը, նման անոր՝ որուն վարժուած են: Ալիքէա ակամայ անանգիստ կը զգար ինքզինքը այդ ընդարձակ սրահին մէջ, որ իր օթոցներով, իր պատի տախտակամածներով ու նկարներով, աւելի կը պատչաճէր մեծ ջոջի մը ընդունելութեան սրահ ըլլալու քան թէ մարդկային տառապանքին նուիրուած սպասման վայր մը: Սփոփանքի տպաւորութիւն մը ունեցաւ, երբ բժիշկին աշխատութեան սենեակը մտաւ, ուր գիրքեր միայն կը գտնուէին, որ տոքթ. Լուվէի կողմէ ի գործ դրուած հակադրութիւն մըն էր. բժիշկը բեմական նոյնքան ճարատար կարմակերպիչ մըն էր որքան լաւ ախտաճանաչ մը: Երիտասարդ էր դեռ, շատ խարտեաշ, այնպիսի դէմքով մը որ քիչ մը կը յիշեցնէր Վալուանորու աւանդական տիպարը, եղանօրէն թափանցող սեւ աչքերով: Փոքրակազմ էր ու ժժգոյն, եւ երբ քունքին վրայ կը դնէր մատը, իր սովորական շարժուձեւը՝ զոր ի վեր կը հանէր Նիթիսի կողմէ նկարուած դեղեցիկ ջրանկար մը, իր աշխատութեան սենեակին մէջ կախուած, բժիշկը այսպիսի կերպարանք մը կ'առնէր, որ եղական խառնուրդ մըն էր ծայրայեղ նրբութեան մը ու կեցուածքի մը: Ասիկա էր որ տպաւորութիւն կը գործէր կիներուն վրայ:

—«Ինչպէ՞ս է տիկին Շաղէլ, հարցուց բժիշկը, այն քաղաքավար չեչտով, զոր կը գործածէր միշտ:

—«Բայց ճիշտ իր առողջական վիճակին վրայ ձեր կարծիքը առնելու եկած եմ, պատասխանեց Ալիքէա:

—«Էհ, ինչո՞ւ համար ինքը չեկաւ,» հարցուց բժիշկը:

—«Նոյն իսկ չի գիտեր հոս գալս,» յարեց ամուսինը. «այնքան մտատանջ կ'ընէ զիս: Դիտէք թէ հալումաշ վիճակի մը ենթարկուած է... վերջերս քանի մը անգամ տեսաք զայն...»

Տոքթ. Լուվէ մտիկ կ'ընէր, իր կենդանադրին մէջ նկարուած դիրքով, արտեւանունքները կէս մը գոցած: Թէեւ ինքզինքին տէր էր, իրը մարդ մը որ վարժուած էր այնքան անձերու ամենօրեայ դաղտնասացութիւնները մտիկ ընելու առանց կեղծիքի, վասնզին ներկայութեան պատճառով, բժիշկը չկրցաւ իր թարթիչներուն շարժումը զսպել, Շաղէլի պարբերութիւնը լսելով: Որքա՞ն ալ արագ ըլլար այն շարժումը եւ անոր ընկերացող նայուածքը, Ալիքէան աչքերէն չխուսափեցան, որուն բոլոր կարողութիւնները այդ պահուն կեդրոնացած էին բժիշկին դէմքին վրայ: Ինչո՞ւ համար այդ նայուածքը փոքր սարսուռ մը տուաւ իրեն, եւ դրդում մը՝ հարցնելու. «Երբ տեսաք կինս...» բայց անհարիւն հարցում մըն էր ատիկա: Մնաց որ բժիշկը կը հարցնէր արդէն. «Երբ տիկին Շաղէլ վերջին անգամ ինչ խորհուրդ առնելու պատիւը ըրաւ,» եւ այս խօսքը ամէն բան կը յայտնէր կամ ոչինչ կը յայտնէր. «ինծի այնպէս թուեցաւ որ ջղային դրութիւնը խանգարուած է...,» շարունակեց Տոքթ. Լուվէ: Ու սկսաւ երկարօրէն պարզել կիներու կազմուածքին փափկութիւնը, առաջ բերելով այն հակադրութիւնը որ կը գտնուէր Բարիզի եւ գաւառի կեանքին մէջեւ, որուն վարժուած էր էլէն: Որքան ալ նուազ դիտող ըլլար Ալիքէա, ճշտութեամբ խորհելու իր սովորութիւնը կը բռնադատէր զինքը ճանչնալու բժիշկին այդ խօսքին տարտամութիւնը. ուստի անխորհրդաբար հարցուց.

—«Ո՞ւ եւ է բան չունի՞ք ամուսինին հաղորդելիք...»

—«Ոչինչ, պատասխանեց Լուվէ, կէս փափուով մը, «եթէ ոչ շատ երես տալ մեր մի իրական քայլ չէ արել այդ գործի զարգացման եւ բարգաւաճման համար եւ չնորհիւ անարժան, չահախնդիր հոգեւորականների, Հնդկաստանի անտգին գումարները, որոնք կարող էին հսկայական քայլերով առաջ մղել կրթութեան գործը, անհետացել եւ կլանվել են: Մենք չենք պահանջում, ի հարկէ, որ հոգեւորականութիւնը հեռացնվի կրթութեան գործից. ամենեւին ոչ. նա պէտք է լինի միայն քննող եւ վերահսկող հատատութիւն:

Ժամանակ է, որ կրթական գործը, իբրեւ բուն ժողովրդական գործ, առաջ տանվի իրան ժողովուրդի ձեռքով. իսկ դրա համար անհրաժեշտ է, որ Պարսկաստանի հայ ժողովուրդը ստեղծէ մի միասյուն կենտրոնական կրթական մարմին, որ կազմակերպէ հատատ, խելացի հիմունքների վրա կրթական գործը, ոգի եւ կեանք տայ նրան, միակէ որոշ ծրագիր, որոշ ուղղութիւն, որոշ կանոնադրութիւն, որոնցմով միայն կարելի է արդիւնաւէտ կերպով առաջ տանել ամեն մի գործ: Չը կայ մի գործ, լինի նա առեւտրական, դպրոցական, գիտական, որ կարելի լինի առաջ տանել առանց ծրագրի, առանց յատակագծի: Զընկնենք անիրագործելի ծրագիրների ետեւից, բայց այց այդ չէ նշանակում, թէ այնպիսի մի լուրջ գործ, ինչպէս կրթականն է եւ ամբողջ մի ժողովրդի կրթական գործ, կարելի է առաջ տանել առանց որոշ ծրագրի, ուղղութեան եւ կանոնադրութեան. այդ կը նշանակէր կառուցանել մի տուն առանց հիմքի:

Ուրեմն անհրաժեշտ է, որ Պարսկաստանում ստեղծվի մի կենտրոնական կրթական ղեկավարող մարմին, Հայոց հոգեւոր իշխանութեան վերահսկողութեան ներքոյ, որը եւ մշակելով, կազմելով ուսման որոշ ծրագիր եւ վարչական որոշ կանոնադրութիւն, առաջ տանէ, զարգացնէ կրթական գործը այդ ծրագրի եւ կանոնադրութեան համաձայն, բանալով տարրական–ժողովրդական, միջնակարդ եւ հեռու ապագայում նաեւ բարձր դպրոցներ: Որպէս զի այդ կրթական ղեկավարիչ մարմինը օրինական լինի եւ հաստատ, հարկաւոր է, որ նա ընտրվի Պարսկաստանի ընդհանուր հայ ժողովրդի կողմից եւ թոյլատրվի երկրի իշխանութիւնից: Այդ թոյլատուութիւնը արդէն ձեռք է բերված ներկայ Շահի տուած ֆիրմանով, սակայն այն ժողովը, որ ծրագրված էր գումարել Թէհրանում կենտրոնական կրթական մարմնի ընտրութեան համար, մինչեւ այսօր չը կարողացաւ կայանալ դանազան պատճառներով: Առ այժմ այս կ'ասենք, որ այդ ծրագիրը վաղ թէ ուշ պէտք է իրագործվի, որովհետեւ նա անյետաձգելի պահանջ է եւ, որքան մենք գիտենք, Պարսկաստանի այժմեան առաջնորդները համակրութեամբ են վերաբերվում այդ ծրագրին: Այդպէս լինելով, Պարսկաստանում գործող հայ ուսուցչական եւ իմացական խմբերի վրա բարոյական մեծ պարտաւորութիւն կայ աշխատել ամեն կերպ իրագործել այդ ծրագիրը:

Անցնենք այժմ այն հարցին, թէ ի՞նչ է մեր կարծիքը կենտրոնական դպրոցի մասին, որ նոյնպէս բանակուի առիթ է դարձել:

Հ. Ա.

ՊԱՐՍԿԱՀԱՅՈՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ

Ե

Այն ծրագիրը կամ՝ աւելի ճիշդն ասած, Պարսկաստանի Հայերի ամբողջ կրթական գործի կազմակերպութեան համար ծրագիր մշակելու եւ կազմելու առաջարկը —որ հրատարակվեց 1900 թուին թէհրանում մի խումբ անձանց կողմից, որոնք ստանձնել էին ժամանակաւոր նախաձեռնող յանձնաժողովի պաշտօն— նպատակ ունէր ստեղծել այն հիմունքները, որոնց վրա պէտք էր հատատվէր հայ կրթական եւ ուսումնարանական գործը Պարսկաստանում:

Նախաձեռնողները, կշռելով բոլոր այն հանդամանքները, որոնց վրա կանգ առանք մեր նախորդ յօդուածներում, քննելով յարուցված պահանջները, եկան այն անխուսափելի եզրակացութեան — որին կարող է գալ նաեւ ամեն մի անաչառ եւ բարեխիղճ քննադատ — թէ թողնել հայ կրթական գործը Պարսկաստանում բացառապէս հոգեւորականութեան ձեռքին, թողնել նրան այն անկերպան, անկազմակերպված վիճակում, որի մէջ նա գտնվում է այժմ, նման այն նաւին, որ տարուբերվում է ծովի վրա առանց զեկի եւ հմուտ նաւապետի, անկարելի է: Դէպք է, որ հոգեւորականութեան հետ միասին զեկավարութեան հրաւիրվի մի կրթական մարմին, որ յատկապէս զբաղվի կրթական գործով. պէտք է ամբողջ կրթական գործը առաջ տարվի որոշ ուղղութեամբ, որոշ ծրագրով, որոշ ոգով, յարմարեցրած անկեանձգելի ժամանակից պահանջներին. պէտք է վերացնվի այն վիճակը, երբ մի դպրոց, որ այսօր ծաղկեալ վիճակի մէջ է, որովհետեւ թեմի առաջնորդը ուսումնասէր մարդ է, յանկարծ վաղը յետադիմում է, որովհետեւ նոր առաջնորդը բարեկամ չէ ուսման եւ գիտութեան, երբ մի դպրոց այսօր առաջ է տարվում մի

Ազատ Հարթակ

ԴԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԱՆՁՆԱԳԻՐՆԵՐ

Ամենայն ոգի գոյացեալ ի նոցանէ՝ ոգի կենդանի։ — Ամենայն գոյացեալ ի նոցանէ՝ ոգի կենդանի։

ԱՅԺԱՆՈՒՄ ՄՈՌԿՈՎՈՒ

Ընկերներ իր ամենայն սրտով ի գործ դրին՝ Մոսկվայի Ազգային Դրամատունը հանելու համար Ռուսաստանի ազգային ձեռքերից։ Ամենայն ոգի գոյացեալ ի նոցանէ՝ ոգի կենդանի։ Ամենայն գոյացեալ ի նոցանէ՝ ոգի կենդանի։ Ամենայն գոյացեալ ի նոցանէ՝ ոգի կենդանի։

ԱՆՁՆԱԳԻՐ ԵՎ ԱՆՁՆԱԳԻՐ

ԱԻՍՏՐԻՈՑ–ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ Ֆրանց–Եոսէֆ կայսեր գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, երէկ առտու, Բերայի Սանթա–Մարիա եկեղեցիին մէջգոհարանական արարողութիւն մը կատարուեցաւ։ Աւստրիական դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեաները ներկայ գտնուեցան։

ԹՈՒՐՔԻՈՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ.—Պ. Ալէքսի Ըէյ, Սէլանիկ–Կ. Պոլսոյ միացեալ գծին տնօրէնը, հրատարակեց իր վիճակագրութիւնը 1901 տարուան մէջ Թուրքիոյ երկաթուղիներու շահագործման գլխաւոր արդիւնքներուն վրայ։ Այս խիստ հետաքրքրաշարժ վիճակագրութիւնը, զոր պատրաստելու գաղափարը ունեցաւ Պ. Ալէքսի Ըէյ, յառաջաբանի մը մէջ ամփոփած է այս ժամանակամիջոցին մէջ Թուրքիոյ զանազան երկաթուղիներուն արտադրած հասոյթներուն բարգաւաճումը։ 1899ին, հասոյթները 32.571,000 ֆր.էին, 1900ին՝ 35,886,000 եւ 1901ին 41,505,000 ֆր.։ Մինչեւ 1899 տարին, հասոյթներուն յաւելումը բաւական յամր եղած է եւ 1899ի հասոյթները նոյն իսկ աւելի նուազ էին 1896ինէն, բայց վերջին երկու տարիներու չրջաններուն մէջ՝ վերստին աւելցած են եւ կրնանք ըսել որ, կը յարէ Պ. Ըէյ, 1902 տարուան հասոյթները, 1901էն բաւական աւելի պիտի ըլլան։ Իբր հետեւութիւն՝ քիլոմէթրական երաշխաւորութեան համար Ընկերութեանց վճարուած գումարը կարեւոր քանակութեամբ նուազած է։ Արդարեւ, այս գումարը որ 1899ին 20,383,000 էր եւ 1900ին 18,550,000 ֆրանք 1901ին 15,632,000 ֆր.ի իջաւ։ 1901 տարուան մէջ իւրաքանչիւր քիլոմէթրի հաշուով, ամէնէն շատ հասոյթ ունեցող գիծերն են Իզմիր–Բասպա եւ Այտընի վերջացող գիծերը 15,000 ֆր.։ Յետոյ կուգան Հայտար Փաշա–Էնկիւրիի գիծը՝ 13,000 ֆր.ի չափ։ Պէրութ–Դամասկոս–Մէզերիպ գիծը 9300 ֆր., Արեւելեան երկաթուղիներու մեծ գիծը 9000 ֆր.ի չափ։ Մուանիա–Պրուսա, Եաֆա–Երուսաղէմ, Մէրսին–Ատանա եւ Սէլանիկ–Մանաստիրի գիծերը 9000էն 7000ի մէջն են։ Այն գիծերը, որոնք ուղղակի մինչեւ ծով չեն յանգիր, նուազ հասոյթ կ'արտադրեն, Էսկիշէհիր–Ռոմնա 5500 ֆր.ի մօտ եւ Բասպա նոր գիծը 4800ի չափ։ Գալով Սէլանիկ Կ. Պոլսոյ միացման գիծին, որուն հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմէթրի 3600 ֆր. իսկ չելլար, պէտք է նկատի առնել որ իր գլխաւոր մասը 445 քիլոմէթրէ բաղկացեալ թէեւ ծովու կողմէ մրցակցութիւն կը կրէ, սակայն իւրաքանչիւր քիլոմէթրի 4000 ֆր.է աւելի հասոյթ մը կ'արտադրէ։

Վեհ.ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ծննդեան տարեդարձին առթիւ, կը հեռագրեն Վիէննայէն. Ֆիրմիլիանոս եպիսկոպոսը սերպ լեզուով արտասաներ է իր բանախօսութիւնը, կուսակալին կողմէ կատարուած ընդունելութեան միջոցին։ Տ. Ֆիրմիլիանոս ի վերջոյ բարեմաղթութիւններ ըրեր է Վեհ. Սուլթանին համար։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ դեսպանները, նախընթաց օր, Մեծ–Եպարքոսին Նշան Թաչիի ընակարանը երթալով տեսակցութիւն մը ունեցան Ն. Բարձրութեան հետ։

ԱԻՍՏՐԻԵՒՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ առեւտրական յանձնախումբը որ պաշտօն ունի այցելելու Դանուբի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստները, ուսումնասիրութիւններ կատարելու համար, երկուշաբթի օր մայրաքաղաքս հասաւ։ Յանձնախումբին անդամները իջեւանեցան Բերա–Բէյէս։ Յետոյ մայրաքաղաքիս աւստրիական վարչութեանց այցելութիւն տուին։ Նաեւ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ քարտիները ու Անատոլիի երկաթուղիները այցելեցին։ Երէկ առտու, յանձնախումբը չոգեմակոյկով գնաց Հայտար–Փաշա եւ ապէք անցուց հոն տեղի նաւահանգիստին չինութիւնները։ Յետոյ մասնաւոր կառախումբով դացին Հէրէքէ, ուր այցելեցին գորգի կայս. գործարանը։ Երէկ իրիկուն, Աւստրիոյ դեսպան Պ. Քալիչէ ի պատիւ յանձնախումբին սեղան մը տուաւ, որուն մասնակցեցան աւստրիական գաղթականութեան անդամներէն ոմանք։ Լոյտի չոգենաւային Ընկերութիւնը, այսօր, կէսօրին, հացկերոյթ մը պիտի տայ նոյն յանձնախումբին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան գործակատար Պ. ՊաղԹ, առջի օր, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին հետ։

ՍԵՐԳԻԱԿԱՆ դեսպանատան գործակատար Պ. Բրիթիչ, նախընթաց օր, տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը, երէկ, այցելութիւն տուաւ Ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվի եւ ֆրանսական դեսպան Նոան խորհրդականին։

ՇՈՒԻՏ–ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ դեսպանը՝ կոմս Մթէնպոք եւ Տիկինը, երէկ, մայրաքաղաքս հասան Արեւելեան Ճեպընթացով։ Օսքար Թագաւորը «Բեւեռային Աստղ» պատուանշանին Ա. կարգը տրուած է կոմս Մթէնպոքի։

ՕՍՄ. ՊԱՆԲԱՅԻ Եգիպտոսի մասնաճիւղին ընդհանուր տնօրէն Պ. Ռիվս հանգստեան կոչուած է, ինչպէս ծանուցուեցաւ ասկէ առաջ։ Պաղատատի մասնաճիւղին նախկին տնօրէն Պ. Բրիչլի անուանուեցաւ Պ. Ռիվսի տեղ։ Աղեքսանդրիոյ մասնաճիւղին դեր–տնօրէնին ալ Գահիրէի մասնաճիւղին տնօրէն կարգուեցաւ, Պ. Մոքսլիի տեղ, որ վերջերս մեռաւ։

ՎԻԷՆՆԱՑԻՆ կը հեռագրեն թէ, կ'ըսէ Էմպրոս լրագիրը, այն պարագային երբ գնդապետ Եանքով երեք օրուան մէջ չհեռանայ հելլենական հողէն, սահմանագլուխ պիտի առաջնորդուի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ.—Առջի օր Պուլկարներուն կողմէ Սերպիացիներու վրայ տարուած յաղթանակին տարեդարձն էր, բայց Պուլկարիոյ պատերազմական նախարարը հրամայած է չտօնել զայն, որպէս զի գէշ տպաւորութիւն չձգէ իրենց դրացի ազգութեան վրայ։ Պուլկար կառավարութեան նպատակն է վերահաստատել երկու տէրութեանց միջեւ գտնուած բարեկամական հին յարաբերութիւնները։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀՆԵՐը.—Երէկ գիշեր, ժամը 2ին ատենները, Պէյլերպէյի Քիւրլիճէ փողոցին մէջ հրդեհ ծագելով տունէ մը, միայն այդ շէնքը այրեցաւ՝ չնորհիւ ամէն կողմէ հասած օգնութեանց։

—Երէկ գիշեր, ժամը 4ին ալ հրդեհ ծագեցաւ Զէնկէլգիւղի Զագալ տաղը կոչուած տեղին մօտ, Օսման անուն գաղթական գործաւորի մը տունէն, եւ միայն այդ շէնքը այրեցաւ։

—Դարձեալ երէկ գիշեր, ժամը 4ու կէսին հրդեհի սկզբնաւորութիւն մը տեղի ունեցաւ Եէմիշ Իսկէլէսի, մրգավաճառի մը խանութին մէջ, լամարին չրջելովը, բայց առաջքն առնուեցաւ։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐԲԸ

Այս իրիկուն, դիւանագիտական փայլուն ներկայացում այլազան եւ նոր յայտագրով։ Երեք Շարմերը նոր փորձեր պիտի ընեն, ինչպէս նաեւ նոր արուեստագէտներ պիտի մասնակցին ներկայացման։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Խառն Ժողովը գումարուեցաւ այս առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, Ս. Պատրիարքին Նախագահութեամբ։ Ներկայ էին Կրօնական Ժողովէն՝ Փոխանորդ Սրբազանը, Տ. Դաբրիէլ Խանճեան, Տ. Կարապետ Սանտալճեան եւ Տ. Յովհաննէս Շահազիզեան քահանաները։ Բազմաքանակ Ժողովէն՝ Տիգրան էֆ. Եւսուֆեան, Գրիգոր էֆ. Դարակէօզեան, Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեան եւ Տիգրան էֆ. Տէր–Ներսէսեան։ Ս. Պատրիարքը տեղեկութիւններ հաղորդեց Կիլիկիոյ կաթողիկոսական խնդրին նկատմամբ եւ յիշեց թէ Կայս. Պէրաթը Նախարարաց Խորհուրդէն կայս. Պալատ ներկայացուած է, եւ կը յուսացուի որ քիչ ատենէն չնորհուի։

* * * Բ. Դուռնէն Աֆիոն Գարահիսարի հրկիզեալներուն համար տասը հազար ղրուշի տոմս յղուած էր, որպէս զի փոխարէնը զրկուի Ցանձնաժողովին, հրկիզեալներուն բաշխուելու համար։ Ժողովը որոշեց այդ գումարին հաւաքումը թաղերու վրայ բաշխել եւ Պոլսոյ բարեկեցիկ ազգայիններէն հանգանակելով փոխարէնը զրկել։

* * * Ժողովը յաջիկայն վերապահեց եպիսկոպոսական վկայականի խնդիրը, որպէս զի իւրաքանչիւր Առաջնորդ վարդապետ նախապէս հաւանութիւն առնուի թէ իր Վիճակին վրայ պիտի մընայ եպիսկոպոսանալէն ետքն ալ, եւ այս առթիւ Ժողովը որոշեց խստմնագիր մընալ առնել թէ չպիտի հեռանայ իր Վիճակէն, եւ եթէ երբեք հրաժարի ալ, երբեք չպիտի հեռանայ այն թեմէն՝ որուն վայ ուանձնած է պաշտօնավարել։ Ժողովը զբաղեցաւ նաեւ յարաբերական խնդիրներով։

Ինչպէս կ'երեւայ Խառն Ժողովի որոշումէն, այսուհետեւ եպիսկոպոս ձեռնադրելիք վրդ.ներու համար լաւ մնօրինութիւն մը եղած է, այնպէս որ այսուհետեւ եթէ երբեք կէտ առ կէտ գործադրուի այս մնօրինութիւնը, մայրաքաղաքս չպիտի դան ու փակուին նորաստեղծ եպիսկոպոսները, որոնք հիւանդութեան կամ ուրիշ պատրուակով կը հեռանան իրենց Վիճակներէն։

—Խազիւղի Գալֆեան որբանոցի մայրապետին հիւանդութիւնը երէկ ծանրացաւ յանկարծակի։ Թոքատապի հիւանդութենէ կը տառապի, այնպէս որ երէկ պարտաւորուեր է Ս. Հաղորդութիւն առնել։ Այս առթիւ Խազիւղի որբանոցին խնամակալները Բարձր Թէլեան եւ Կարապետ Խաչատուրեան էֆէնտիները, ուրբաթ օրուան տեղ վաղը պիտի այցելեն որբանոց եւ պէտք եղած հրահանգները պիտի տան։

—Թիֆլիսի քաղաքային Մի.քսյէլեան Հիւանդանոցի տնօրէնութիւնը դիմած է քաղաքային վարչութեան, խնդրելով որ քաղաքապատկան հողաբաժին մը յատկացուի հիւանդները թաղելու համար, մինչեւ որ ընդհանուր ծրագիրը մշակուի, բոլոր դերեզմանատունները առժամապէս տեղափոխելու մասին։

—Կը լսենք թէ ծանօթ գրչի մը կողմէ պատրաստուած է Հայ. Եկեղեցիի չարականներու աշխարհաբարի թարգմանութիւնը։ Այդ գործը, որ տեսր առ տեսր պիտի հրատարակուի, նախ եւ առաջ Մենդեան չարականներու աշխարհաբարի թարգմանութիւնը պիտիպարունակէ, անշուշտ յառաջիկայ Մենդեան տօնին պատրաստ ըլլալու համար։ Այդ գործէն Ս. Հայրապետին՝ ալ օրինակ մը պիտի զրկուի աշխարհաբար թարգմանչին կողմէ։ Փափաքելի է որ Տնօրինական տօներու միւս չարականներն ալ հրապարակ հանուէին, որ անշուշտ իր առանձին օգտակարութիւնը պիտի ունենայ ժողովուրդին համար։

—Խազիւղի Գալֆեան Որբանոցի նորակազմ խնամակալութիւնը երէկ առաջին անգամ իր նիստը կազմեց Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Խնամակալ տիկիններէն ներկայ են Բրաք Աղասեան, Սրբուհի Կ. Դարակէօզեան, Իսկուհի Փափաղեան եւ Էլիզա Տէր Յարութիւնեան։ Միւս անդամուհիներն ալ իրենց հաւանութիւնը յայտնած էին, որով յուսալի է թէ այսուհետեւ պիտի մասնակցին նիստերուն։ Խնամակալ կիներուն սոյն նիստին մասնակցած էին նաեւ Բարթող էֆ. Թէլեան եւ Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան։

—Ս. Պատրիարքը որ Սանասարեանի խնամակալութեան կը նախագահէր, պահ մը նախագահեց նաեւ խնամակալ կիներուն նիստին։ Այս առթիւ Ն. Սրբազնութիւնը նախ իր գոհունակութիւնը յայտնեց այս գթասիրական պաշտօնը ստանձնած ըլլալնուն համար եւ հրաւէր կարդաց, որպէս զի իրենց աշխատութիւնը չխնայեն, այլ կանացի դիւրազգած սրտով՝ այս հաստատութեան ամէն հոգ ու խնամք նուիրեն։ Նաեւ յայտնեց թէ ինչ միջոցներով կարելի է բարեկարգել այս հաստատութիւնը։ Որբանոցի խնամակալ Բարթող էֆ. Թէլեան կարդ մը տեղեկութիւններ հաղորդեց Որբանոցին նիւթական եւ ուսումնական վիճակին վրայ։ Խնամակալութիւնը ինչ ինչ խորհրդակցութիւններ կատարեց եւ հարկ դատեց տեսնել հանգուցեալ Սրբուհի մայրապետին կտակագիրը, իրենց պաշտօնավարութեան մէջ հիմնադիր մը ունենալու համար, եւ որոշեց յառաջիկայ հինգշաբթի դարձեալ գումարուիլ ամբողջ անդամուհիներուն ներկայութեամբ, կազմելու համար իրենց դիւանը եւ ապա ձեռնարկել աշխատութեան։

—Ս. Պատրիարքը յառաջիկայ կիրակի պիտի պատարագէ Խասգիւղի Ս. Ստեփանոս եկեղեցիին մէջ եւ յետոյ պիտի երթայ Գալֆեան որբանոցը ու աչքէ պիտի անցընէ մատուռը՝ որուն նորոգութիւնը պիտի աւարտի մինչեւ կիրակի օր։

—Սանասարեան վարժարանի խնամակալութեան նիստ ընելը արդէն գրած էինք երէկ։ Այս գումարման մէջ վարժարանին տեղափոխութեան խնդիրը նկատի առնուեցաւ. սոյն նիստին հրաւիրուած էր նաեւ ճարտարապետ Գրիգոր էֆ. Մելիտոսեան, որ կարգ մը բացատրութիւններ տուաւ վարժարանի տեղւոյն եւ չինութեան նկատմամբ։ Կատարուած տեղական քննութիւններէն իմացուեցաւ որ Սանասարեան վարժարանի Խարբերդ փոխադրութիւնը արդիւնաւոր ըլլալ չի խոստանար։ Արդէն Սրվաղէն հասած տեղեկագիր մը ալ կայ, որուն համար խնամակալութիւնը չնորհակալութիւն յայտնած եւ խոստացած է մասնաւոր ուշադրութեան առնել։ Վերջնական անօրինութիւն մը ալ պիտի կատարէ իր յառաջիկայ նիստին մէջ։

—Մայր եկեղեցիի չինութիւնները փութով առաջ կը տարուին եւ յառաջիկայ դեկտ. 20ին տեղի պիտի ունենայ, ըստ հայ եկեղեցական սովորութեան եւ ըստ հրանգի Մայր Մաշտոցի, «Ղղեալ Տաճար»ի արարողութիւնը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։ Այս արարողութիւնը իբրեւ եկեղեցական նաւակատիք հանդէս՝ իր մասնաւոր հրապոյրն ունի։ Ս. Պատրիարքը տրամադիր է բոլոր նուիրատուութիւնները առանձին կնդակի մը մէջ ամփոփել եւ զրկել Սմբատեան գերդաստանին։

—Մաքրիգիւղի Թաղ. Խորհուրդին հաստատութեան Պատրիարքական կոնդակը զրկուեցաւ։

— Իր լեզուագիտութեամբ ծանօթ Կարապետ էֆէնտի Դարագաշեան, որ քանի մը տարիներէ ի վեր իր բնակարանը կը մնար, առջի իրիկուն, իր հիւանդութեանը նոր եւ աւելի զօրաւոր հարուածի մը ենթարկուեցաւ։ Կարապետ էֆ. Դարագաշեան պետական կարեւոր ծառայութիւններով ճանչցուած անձնաւորութիւն մըն է։ Կարապետ էֆ.ի բարեբեկութիւնները առջի օրուընէ ի վեր անոր բնակարանը երթալով, որպիսութիւնը կը հարցնեն։

—Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Տ. Ստեփանոս եպիսկոպոս Յովակիմեան, որուն մայրաքաղաքէս մեկնելը գրած էինք երէկ, թեմական եւ վիճակային գործերու նկատմամբ զոհացուցիչ արդիւնքներ ձեռք բերած է։ Արդէն Տ. Ստեփաննոս Սրբազան իր Վիճակէն բացակայ գտնուած միջոցին Առաջն. Փոխանորդ Տ. Կարապետ Վ. Մաղումեան կարեւորը ի գործ դրած էր, Առաջնորդ Սրբազանին հրահանգին համաձայն։ Ներկայիս մէջ Տ. Ստեփաննոս Սրբազան մտադրութիւն յայտնած է Պարտիզակի մէջ մանկապարտէզ մը բանալու։ Ներսէս–Շնչաւոր վարժարանին ընդարձակ սրահներուն տուրոնայարկը։ Պարտիզակի համար մանկապարտէզի պէտքը խիստ զգալի է, եւ մինչեւ հիմա բողոքականները միայն մանկապարտէզ մը ունին։ Այս նպատակով՝ Ն. Սրբազնութիւնը արդէն Պարտիզակի Թաղական Խորհուրդին հետ ալ պէտք եղած խորհրդակցութիւնը կատարած է։

—Կրօնական Ժողովը Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ եւ Փոխանորդ Սրբազանի եւ երեք քահանաներու ներկայութեամբ հետեւեալ տնօրինութիւնները ըրաւ իր երէկուան նստին մէջ։ 1. Մուշի, Աղթամարի, Շապին Գարահիսարի, Զմշկածագի առաջնորդարանները լքեալ կանանց ցուցակները եւ խնդիրները զրկած էին Պատրիարքարան. Ժողովը անհրաժեշտ դատեց ամբողջին համար դիմել Ս. Հայրապետին եւ խնդրել որ այդ լքեալ կիներու մասին վերջնական տնօրինութիւն մը ըլլայ։ 2. Եոզգատի Հայերուն Ս.Փրկիչ եկեղեցիին վրայ ձեռնադրուած Տ.Մամբրէ քահանայ Զամալիկեան՝ Խարբերդի Հիւսէյնիկ գիւղին մէջ առանց Զարանճագի Առաջնորդին հաւանութեան, քահանայագործել գացած ըլլալով, Տ. Կորիւն վարդապետ կը խնդրէր անոր վերադարձը իր գիւղը։ Ժողովը յանձնեց Խարբերդի Պատր. Փոխանորդ Տ. Եղնիկ Ծ. վարդապետի որ ստիպէ քահանան վերադառնալ իր գիւղը։ 3. Խարբերդի Պատր. Փոխանորդ Տ. Եղնիկ Ծ. Վ. եւ Ակնայ Կրօնական Ժողովը Յովհաննէս Մրոյեանի ամուսնական խնդրոյ մասին տեղեկագիրներ զրկած ըլլալով, Ժողովը նկատողութեան առաւ զանոնք, եւ հարկ համարեց յանձնել Խարբերդի Դաւառական Խառն Ժողովոյ, վերջնական քննութիւն մը կատարել նոյն խնդրոյ մասին։ Սակայն զատ Ժողովը զբաղեցաւ տասնի չափ ամուսնական եւ անհատական խնդիրներով։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդարանի Հայոց Պատրիարքարանի Յառաջիկայ հինգշաբթի օր, նոյեմ. 21, ուն ըլլալով «Էնծայման Ս. Աստուածածնի երից ամաց ի տաճարն» եւ կիրակէ, կը ծանուցուի արժանաւորն քահանայից եւ ժողովրդեան թէ նոյն օրը կատարուելիք նշանագրական գործողութիւնք յաջորդ, նոյեմ. 22, ուրբաթ օր պիտի կատարուին։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ

Ի Վառնա Դ. Դասապետ էֆ.ի դստեր Օր. Աղնիւի ընդ Մ. Թերզեան էֆ.ի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի (95) ղրշ. նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր եւ Տիկին Զ. Բէլլէքճեան ի Վառնա։

(Հոգաբարձութիւն)

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍՓԱՆԹԻՒՆՈՒԼ)

ՊԷՐԼԻՆ, 2 դեկտ.— Խորհրդարանը ընդունեց Պ. Քարտորֆի առաջարկը, այն է փակել Խորհրդարանին կանոնադրին վրայ կատարուած վիճաբանութիւնը։ 45ի դէմ 198 ձայնով, Ժողովը ընդունեց Պ. Քարտորֆի առաջարկը, մաքսային սակացոյցը ամբողջութեամբ ընդունելու մասին։ Յետոյ Ժողովը սկսաւ վիճաբանել մաքսային սակացոյցի օրինագիծին Ա. հատուածին առաջին մասին վրայ։ Մաքսային սակացոյցը ամբողջութեամբ ընդունելու մասին Պ. Քարտորֆի ըրած առաջարկը պատճառ եղաւ որ նոր վիճաբանութիւններ ծագին Խորհրդարանի կանոնագրին վրայ։ Ժողովը զանազան քուէարկութեանց ձեռնարկած ըլլալով այս մասին, ընկերվարականները նորէն սկսան մեծ աղմուկ հանել, յայտարարելով թէ ապօրինի է քուէարկութիւն կատարելի. ի վերջոյ վիճաբանութիւնը յետաձգուեցաւ վաղուան։

ԲԱՐԻԶ.— Ծերակոյտը ընդունեց այն օրինագիծը, որ ընկերակցութեանց օրէնքին լրացուցիչ մասը կը կազմէ։

ՀՌՈՄ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ, արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրիտթի պատասխանելով հարցման մը, կանառաւարութեան բռնած դիրքի մասին, Սոմալիէնտի մէջ տեղի ունեցած դէպքերուն հանդէպ, յայտարարեց թէ իտալական կառավարութիւնը ընդունած է որ Անգլիոյ կողմէ եղած առաջարկի մը վրայ այս վերջինը զինուորական գործողութիւններ կատարէ, նոյն իսկ իտալական ազդեցութեան չրջանակին վերաբերող հողին վրայ։ Գալով Իտալիոյ կողմէ բռնուած դիրքին, յարեց Պ. Բրիտէթի, կաթելի եղած ամէնէն մեծ ազդեցութիւնը քանեցուցած է, այդ երկրին մէջ արդիւնաւորելու համար զէնքերու մաքսանութիւնը, եւ ասիկա ո՛չ թէ միայն Պրուսէլի պայմանագրութեան իր վրայ դրած յանձնառութիւնները կատարելու համար, այլ եւ սա պատճառաւ որ առով ծառայութիւն մը մատուցած կ'ըլլայ անգլիական կառավարութեան, որուն հետ խիստ բարեկամական եւ անկեղծ յարաբերութիւններ ունի եւ կ'ուզէ պահպանել զանոնք։

ՊԷՐԼԻՆ.—Նարս Տոյչէ Ա.կիմայնի Զայրունկ կ'իմանայ թէ Շանկայի առժամեայ գրաւումին մասնակցող չորս տէրութիւններու մէջ տեղի ունեցած կարծիքներու փոխանակութեան մը հետեւանքով, 1903 յունուարին, գերմանական պահակագունդը պիտի մեկնի Շանկայէն։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Ռուզվէլթ նախագահին կողմէ այսօր Խորհրդարանին մէջ կարդացուած պատգամագիր մը յայտարարեց թէ մաքսային սակացոյցին մէջ փոփոխութիւններ պէտք չէ ընել, ի նպաստ օտար երկիրներու ներածմանց. նաեւ թէ առեւտրական փոխադարձութիւնը փափաքելի է։ Խորհուրդ կու տայ իրաւարարութեան դիմել, փոխանակ պատերազմ ընելու։ Իւրաքանչիւր ամերիկեան անկախ պետութիւն, կ'ըսէ, պէտք է որ օտարներու մասին իր ունեցած պարտաւորութիւններուն մէջ պատշաճ վարմունք մը ունենայ։ Այս պարագային մէջ եւ ոչ մէկ երկիր օտար միջամտութենէ մը կը վախնայ։ Մոնրոէի վարդապետութիւնը պէտք է ամերիկեան քաղաքականութեան դերագոյն սկզբունքը ըլլայ։ Քաղաքական հորիզոնին վրայ եւ ոչ մէկ ամպ կայ, բայց եւ այնպէս զօրաւոր նաւատորմ մը անհրաժեշտ է։

ԱԹԷՆՔ.— Ընտրութեանց պաշտօնական դասակարգութիւնը սա արդիւնքը կը նշանակէ.—82՝ Պ. Տէլիանիսի կուսակիցներ, 75՝ Թէոթոքիսի, 56՝ Պ. Զայմիսի։ Մնացածը անստոյգ կուսակցութեանց պատկանող։ Դահլիճը մէկ քանի օր ալ պիտի պաշտօնավարէ, իր ընթացիկ գործերը կատարելու համար։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԱԹԷՆՔ, 2 դեկտ.—Կը ծանուցուի թէ Պ. Տէլիանիսի պիտի յանձնուի նոր դահլիճին փութով կազմութիւնը։

ՊԷՐԼԻՆԱՏ.— Դիւանագիտական փոփոխութիւններ պիտի կատարուին ի մօտոյ։ Միայն Պ. Նովաքովիչ պաշտօնի վրայ պիտի մնայ Բեռլինի մէջ։ Արմատական կուսակցութեան վերակազմութիւնը չատ դժուար է Պ. Բաքիէի անուանարկութեան պատճառաւ։

ԲԱՐԻԶ.— Պուական Խորհուրդին որոշման համաձայն, պաշտօնաթերթը հրամանագիր մը կը հրատարակէ, որով 74 եպիսկոպոսներ բողոքի մը, հրատարակութեան, առթիւ զեղծումի յանցանքով յանցապարտ կը նկատուին։

—Ուրիշ հրամանագիր մը Պըզանսոնի, Ամիէնի, Օրլէանի, Սէզի եւ Նիսի եպիսկոպոսներուն թոյլտուները կը դադրեցնէ։

ՀՌՈՄ.— 1903 տարուան Իտալիոյ ելմտացոյցին օրինագիծը տուրքերու թեթեւացումէ առաջ եկած 40 միլիոն ֆր.ի հաստներու նուազում մը կը ցուցնէ։

ՊՐԻՍԷԼ.— Բաղմաթիւ ֆրանսական մրարանութիւններու արտօնութիւն տրուեցաւ Պլէնիքա հատատուիլ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մարքոնիի անթել հեռագրի տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ, քանի մը օրէն, Սիանէյէն Բոլտիւ առաջին պաշտօնական հեռագիրը պիտի քաշուի։

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսա եւ Գերմանիա համաձայնութեամբ որոշեցին իրենց զօրքերը Շանկայէն քաշել յառաջիկայ փետրվարին։

—Սէուլէն կը հեռագրեն թէ Բորէայի դահլիճը հրաժարական տուած է։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ կառավարութիւնը թոյլատրեց Անգլիոյ, Պէնտամա զօրք ցամաք հանել՝ զինուորական գործողութիւնները դիւրացնելու համար։

ՍԱԿԱՐԱՆ

—0—

ՕՍՄ. ԳՈՒՆԴԵՐԸ՝ ԲԱՐՁՐԱՑԱԾ

Երէկ իրիկունէ սկսաւ բարձրանալ օսմ. քոնսոլիտէն ու երկաթուղին, բաւական կարեւոր գործառութիւններ ըլլալով։ Գոցուեցաւ 30 դրուշ 4 փարա եւ այս առաւօտ բացուեցաւ 30 դրուշ 14 փարա քոնսոլիտէն, որ չատ հաստատ կը բռնուի՝ մանաւանդ Դալաթիոյ Սակարանին մէջ։ Ֆրանսական ռանդը բաղդատաբար լաւագոյն վիճակ մը ունի. իսկ անգլիական քոնսոլիտէն ինկած է։

ՎԻԷՆՆԱ, 2 Դեկտեմբեր			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ		ֆր. 239	50
Բուլգարի երկաթուղի		» 111	50
Օսմ. Ռէժի		» 220	—
ՊՐԻՍԷԼ, 2 Դեկտեմբեր			
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		27	70
Բուլգարի երկաթուղի		118	—

ԷՆ ԱՌԱՋ ՍԱ ԿԱՐԴԱՑԷՔ

ՀՈՎԱՆՈՑԱՎԱՃԱՌ

ՄԵԼՔՈՆԱՑ ՀԱՅԿԱԶՆ

Քանի մը հարիւր կամ հազար ղրուշ ծախսելով կը դնէք կամ չմնայ կու տաք ղգեստ, չապկի, ֆէս եւ գլխարկ վայելելու եւ վայելցնելու համար։ Աղէկ։ Բայց ինչ օգուտ. եթէ անձրեւի մը բռնուիք ու եթէ հովանոց չունենաք — կամ անձրեւ չանցնող հովանոց մը — ատոնք ամբողջ կը բծաւորին եւ նորութեան չնքշնորհքը չի մնար վրանին։ Ուստի, խնամով չմնուած, ձեւաւոր եւ ընաւ անձրեւ չթափանցող ՀՈՎԱՆՈՑ մը գնեցեք Դալաթիոյ հռչակաւոր հովանոցավաճառ Մելքոնատ Հայկազնէն։ Գոհ կը մնաք

ՆՈՐՏՏԱՅՁԵՐ ԼՈՅՏ

NORDDEUTSCHER LLOYD
Paquebot poste Impérial Allemand

Նիւ Եորֆի գիծ, ճեպընթաց

ԲՐՕՆԵՐԻՆՑ–ՎԻԼՀԷԼՄ, Պրէմէնէն Շերպուրկ	4 Նոյ.
ԲԱՅԶԷՐ ՎԻԼՀԷԼՄ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Պրէմէնէն Շերպուրկ	18 »
ՖՐԻՏՐԻՀ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Պրէմէնէն Շերպուրկ	8 »
ՔԷՄՆԻՑ, Պրէմէնէն Շերպուրկ	15 »
ՔԱՍԷԼ, » »	22 »
ՖՐԱՆՔՖՈՒՐԹ » »	29 »

Աւստրալիոյ գիծ

ԿՐՕՍԷՐ ՔՈՒՐՖՈՒՐՍԹ, Ճենովա–Նաբոլիէ, 5/18 Նոյմ. եւ պիտի երթայ Բօլօմպօ, Ադէլայտ, Մէլպուրն եւ Սիտնէյ ու Սիտնէյի մէջ Նորտոյայէր Լոյտի միւս չոգենաւերուն հետ հաղորդակցելով պիտի երթայ Բուէնսէյէսա, Նոր Կուէնիա, Նաքասար, Պաղավիա եւ Սինկապուր։
Պրէմէն Պալթիմորի գիծ	
ԲԷՕՀՆ, Պրէմէնէ Պալթիմոր	6 Նոյ.
ՇԹՈՒԹԿԱՐՏ » »	20 »
Պրէմէն–Պալվեստոնի դիծ	
ԲԷՄՆԻՑ, Պրէմէնէն	15 Նոյ.
Պրէմէն–Բուլպայի գիծ	
ՄԱՆՑ, Պրէմէնէ, 14 Նոյ. եւ Հաւանա, Սէլենֆուէկօ, Մանզանիլօ եւ Բուլպա պիտի երթայ։	
Պրէմէն–Պրազիլիոյ գիծ	
Հանդիպելով Բէրնապուքօ Պահիա, Ռիօ Եանէյրօ եւ Սանդոս։	
ԱՄԻՆ, Պրէմէնէ,	15 Նոյ.
ՊՕՆ, »	29 »
Պրէմէն–Լաբլադայի գիծ	
ԲՅԱԼԶ, Պրէմէնէ, 8 Նոյմ. եւ պիտի երթայ Մոնդէվիտէօ եւ Պուէնոս Այրէս։	
ՆՈՐՏԷՐՆԷՑ, Պրէմէնէ, 22 Նոյմ. եւ պիտի երթայ Մոնդէվիտէօ եւ Պուէնոս Այրէս։	
Ծայրագոյն Արեւելքի գիծ	
ԲՐԷՆՑԷՍ ԻՐԷՆԷ, Համպուրկէն, 13 Նոյ. եւ պիտի երթայ Բօլօմպօ, Բէնանկ, Սինկապուր, Հոնկ Քոնկ, Շանկայ, Նագասքի, Հիօկօ եւ Եոքոհամա։	
ՏԱՐՄՇԴԱՏ, Պրէմէնէ,	26 Նոյ.
Ծայր. Արեւելքի գիծ, միայն ապրանքի։	
ՆԻՒԻՐՆՕՐԿ, Նոյմ. 13ին, Պրէմէնէն, եւ պիտի երթայ Բորդ Սայտ, Բէնանկ, Սինկապուր, Հոնկ Քոնկ, Շանկայ եւ Եոքոհամա։	

Պիտի ընդունի ապրանք եւ ուղեւորներ վերոյիշեալ նաւահանգիստներուն համար։

Աւելի տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Գործակալ

ԳԱՐԱՇԻՎԵՐ ՍԱՆՃԵԼԱՐԸ

ԼԵԱՐԴԻ ԽԻԹԵՐ

Անոնք որ դժբախտութիւն ունեցած են լեարդի խիթերուն (գարաճիկեր սանճելարը) ենթարկուելու, գիտեն որ և ոչ մէկ լաւ, ո՛չ մէկ խոստուած այս խիթերուն չափ սաստկութեամբ կը նեղէ մարդը։ Հիւանդը յաւերուն սաստկութենէն ո՛չ կրնայ նստիլ, ո՛չ ալ՝ անկողին մէջ հանգիստ ընել. շարունակ վերմակը կը ճակատուի տաք պաղ քրտինք կը թափէ ու կը հեծէ։

Ուրախութեամբ կը ծանուցանենք որ այս սոսկալի հիւանդութիւնը հիմա կը բժշկուի օրական երեքէն վեց դեղահատ առնելով։ Ֆրանսայի առաջ ակադ բժշկներէն Տօքթ. Տիւկան պատրաստած դեղահատները, այսինքն pilules hepatiques du docteur Dugas արդարեւ տմենէն ազդեցիկ դարմանն են այս լեարդի հիւանդութեան զոր կը բռնուին հիմնապէս և ապահովապէս. կարճ ժամանակի մէջ, ցաւերուն սաստկացած ատեն օրական վեց, իսկ թեթեւցած ատեն օրական երեք չորս դեղահատ բաւական են հիմնապէս բուժելու լեարդի ամէն տեսակ հիւանդութիւնն ու խիթ, մաղձութիւն (սաֆրա) և դեղնութիւն (սարըգ) և մաղձի ու լեարդի ուրիշ հիւանդութիւններ, ասիկա ապացուցած է հաղարաւոր փորձերով։

Կը ծախուի Կ. Պոլիս Պաղէշ գրաբուդիչչեան դեղարանը։ Սուլթան Համամ Մէշիթի Լիւլա և Պոնտեցիանոս դեղի մթերանոցները և ուրիշ ամէն տեղ։

ՀԶԴՈՒՐ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիս և կը փափաքիս ուռանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէ նանօսի նման զգուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդէօռեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և յաւ դիւրու կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱԿԱԲՐԱՆ ուրիշ օտոդական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԿԱԲՐԱՆ՝ ասոր վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարեալ ապաքրտուելու։ Պնդութիւն, գլխուցաւ և սամսքի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքաբրան խմեն, կ՚ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառաւորներու մէջ։ 504

ԼԱ ՆԻԻ–ԵՈՐՔ

ԱՄՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հուս փոխադարձ հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ ֆր. 1,506,000,000

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻԻ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի. որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը։ և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻԻ ԵՈՐՔԻ տիզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի ամենամանգ և շահաւոր պայմանագրութիւն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է Բլայ գրաղման ճանաչողութեան. մահուան սեպհականներուն և պատճառին ամենապոնութեան և մի չեւիսկ պատերազմի առեն։ Տիզերական բոլիսը կ՚երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրեալ վճարելի յետոյ, առանց յետաձգման ապահովագրին հաշուի առնելու. այ փոխատուութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսի մէջ։ 30 օր ապամանաժամ իրաւունքներ վճարմանն համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին շարունակելու առանձնաշնորհումը. յետաձգեալ ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հանգերձ վճարելով. մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւունք կը տայ ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիները։

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասն նուքեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԴՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ Պատուիրակ
Ա. ՁՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս, Հուիքալ խան
Վոյվոտա փողոց, Վիքալիս խան
Գալաթիա

Ապրիլ եւ Ընկ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԱՅԱՍԱՆԻՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԻՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահսատալէ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու Եւրոպայի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ՚արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին Եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանքներ դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաջալերելը ձրի կը գրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոստի Պաք և Ք. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի սորեա, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Պ. Լաքատիէ Որդի եւ Ընկ. 28. — Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՍՊՈՌ.— Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Պ. Մ. Դալֆեանան.
ԳԱԶԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանեալ.
ՌՈՒՄՇՈՒԿ.— Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՐՆԱ.— Պ. Գէորգ Որտիճի
ՋՄԻՐՆԻԱ.— Պ. Հայրիկ Վաղարկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տիգրան Ծերանտէզ.
ԽՈՎԻՒՆ.— Պ. Մ. Բաֆուլաս.
ՊԼԵՒՐՈՆ.— Պ. Ֆրանսիս Շիֆֆինէր.
ՕԱՄՈՒՆ.— Պ. Պ. Պետրոսեան Ղազարոս.
ՏՐԱԲԻԶՈՆ.— Պ. Արիս Պ. Ինճիճեան.
ՍԵՒԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Պ. եւ Ս. Մեծատուրեան
ԽԶՄԻՐ.— Պ. Յակոբ Մոսմ.եան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Բռօվատայ.

ԱՆՔԱԲ

Հիմնեալ 1858ին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեանց գումար
Ֆր. 168,000,000

Վճարեալ գումարներ
Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ.
ՍԻԿՖՐԻՏ ԱՏԼԷՐ

Սբամպոլ Ապուս Էֆենտի խան

ՔԻՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերբուլի Լեւ Արեւելեայց միջեւ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվերնիա	18900	Պիլվանիա	8398
Սաքսոնիա	18900	Գաճապոնիա	4841
Լուբանիա	12950	Վերլա	3229
Ֆամբանիա	12950	Բալտիա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Միբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2358
Սերվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուրանի	7269	Շերպուրկ	1614

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ
Ուիքալ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31 Ճէյմս Պգրիճ Լիվերբուլ.

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի, Որոսոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող տոգենաւք.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բասէգ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նեբիս	2400
Թէյպոր	3000	Սասրիս	2250
Գեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մինիոս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիոթիս	2500	Գիւլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ
Ուիքալ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31 Ճէյմս Պգրիճ Լիվերբուլ.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատեղով

Որ կը բանայ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(20 Օգիստոս 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Թաքա-քէօյ Գալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի հանդիպը փողոց. Օսմ. Նամակատան դէմը։

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մարբուճճիլար Զարբեր խան Թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այլ ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՂ

THE SINGER MANUFACTURING Cie

Սինկէրի կարի մեքենաները դուստ անգլ. պրղպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ ալիարիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքաղրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ Թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սիվիւսար Զարբը պոյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդրոնական վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի տունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԷՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՔ

Ընդհանր Հրդի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեասի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Գլասկոս	1069	Գոմա	1497	Կոգա	1011	Մայմա	724	Բոգարիս	186
Ալէքթ	3607	Գոնկոս	2906	Գլասկոս	1695	Մարէնկա	2273	Սարֆա	1113
Անտէլա	1541	Գորսա	895	Հիրա	775	Մարդէլլա	3709	Ցիրիա	1735
Արիսոգա	2377	Տիտա	4311	Հիտալկա	1581	Միրքատա	3557	Միլվիա	1193
Պասանա	1822	Տամնա	937	Հինատա	3720	Միլա	1057	Սէբրա	1200
Գլասգինա	1264	Տուրա	2383	Հորատիա	3600	Մանդէպէլլա	1736	Թասսա	1828
Գրաֆա	1076	Տրաբա	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլա	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնա	841	Տինամա	504	Իակա	2354	Նէրա	1083	Բաքիա	3827
Գրֆֆալա	4431	Էպրա	2464	Իտանա	5540	Օհիա	4100	Բալէտա	1470
Դէլրա	1671	Էլտորատա	1520	Ցիւնա	1080	Ինքարիա	4036	Բարրիտա	487
Դալիրաս	1337	Էրազա	1841	Քէտա	1053	Օրլանտա	1535	Ուրպինա	2429
Դամէտ	1244	Ֆիտա	954	Քօլրինա	2307	Բալէրմա	1687	Վասրա	1914
Դագա	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնա	1700	Բոյա	510	Վոյա	1289
Զիրակա	2729	Ֆլամինկա	849	Լէտ	1053	Ռիալթա	2229	Վարթուրնա	2396
Սիրէրա	1631	Ֆրանչիսրա	4582	Լէբանոն	2272	Ռինալտա	1863	Եէտա	1850
Գլիտ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվորնա	1843	Բալլա	1613	Զէրբ	1200
Գլասգատա	4235	Կիրանա	1243	Լորէնցա	13191	Բսէնա	1789		

Հարաւէն հոգեն.ը, նա ապետ Քլոֆիթ, ընդհանուր վաճառքով Հրդէն հաս հասած է

Թոֆիս հոգեն.ը, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հրդ։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. Հիլչ ԷՆԻՐԻՔՕՏ
Թ. 23—24 Թուրքիա Մեյլեթ խան. Գալաթա 377

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՍԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական Նաւեւելեկութիւններ

Գշ. 19/2 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Գշ. 20/3 Իզմիր, Բիրէ. Ադեքսանդրիա, ժամ 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Ղեքսանդրիայէն (Բորդ-Սայիտ, Սուֆա. Պէյրութ, Թարապուլուս-Համա
Եշ. 21/4 Սեվաստոպոլ ժամը 1ին միջոցէն առաջ։
Ուր. 22/5 Օտեսա ժամը 10ին միջոցէն առաջ։
Շբ. 24/6 Տարտանել, Այնորոզ, Սմիրնի, Իզմիր, Բիրէս, Թարապուլուս-Համա, Պէյրութ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Ալեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԵԼԷՆ ԵՒ ՀԱՅԵՑԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍԳԵՍՈՒՍԷ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Դեկա. 8 Պիրէէն Անա. եղերքէն։

ՄԵՏՆՈՒՄՏՆԵՐ

Դեկա. 3ին Սիկիլիոյ Սամսոն Տրապ. Գ. Ք. Ամ և Նովա. օսիպ։
» 9ին Պիրէէն ուղ. Մարսիլիա։
Ց մանր ուղղակի Բարոլի կամաց։
Առաջին հարկի 245 Ֆրանք. Բ. կարգի 175 Ֆրանք Տեղեկութեանց համար դիմել Գրասենեակին Թիւ Հանէ Գալաթա։ 516 Թ. ՌԻԳՈՒԼ

ՖԻԼՏ. ԼԻՆԷԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Հարեւելեայց միջեւ բանող տոգ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Ամէնեան	10500	Էմիրքրին	3500
Բէսարիան	10500	Ադրիան	3000
Լանքասթրիան	9000	Ամէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Ասիատիկ	3000
Հելիոպոլիսն	8000	Ամէրինան	2500
Հորտինան	8000	Անտուազիան	2500
Պասդոնիան	8000	Ալգերիրն	2500
Թրէնտինան	8000	Լէպպան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինեռա	900
Վալսնիան	3700	Օրոնդ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպան	800
Ֆալպան	3500		

Ապրանքի տեղեկութիւն կը խնդրուի Երեկ ապրանքի այլուր փոխադրելու կամ Գալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար։ Ընկերոջ հրամանագիր դրկել, հոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գալաթիա, քարտէին փոստ
600 մաքսատան հին տեղը

Պատասխանատու. ՁԻՐԻՒ ՀՈՒՍՈՒՆԵԱՆ.

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Նոյեմբեր 1 |Ն.Տ.| շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ–ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ

Կայարան	Թ. 2 Ճամբ. Առտ.	Թ. 34 Բառն Առտ.	Թ. 4 Ճամբ. Լաս.	Թ. 6 Ճամբ. Առտ.	Թ. 8 Ճամբ. Առտ.	Թ. 36 Բրիկ.	Թ. 10 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 12 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Բարաքէօյ Կամուրջ մկն	1 20	1 35	3 33	5 30	7 8	8 15	10 30	11 30				
Հայտար Փաշա ժմ.	1 45	—	3 58	5 55	7 33	8 40	10 55	1 55				
	մկն	1 55	2 25	4 8	6 5	7 43	8 55	1 5	12 5			
Գրգրլ Թօրրաք	»	2 1	—	4 14	6 11	7 50	9 5	11 11	12 11			
Ֆէնէր Եօլու	»	2 5	2 36	4 17	6 14	7 54	9 9	11 15	12 14			
Կէօզ Թէփէ	»	2 9	—	4 21	6 18	7 58	9 15	11 19	12 18			
Լէֆէնքէօյ	»	2 13	2 47	4 26	6 23	8 4	9 21	11 24	12 22			
Պօսթանճը	»	2 2	2 5	4 32	6 29	8 10	9 3	11 30	12 28			
Մալթէպէ	»	2 28	3 8	4 40	6 37	8 19	9 44	11 38	12 36			
Գարթալ	»	2 39	3 29	4 51	6 48	8 31	0 1	11 48	12 46			
Բէնտիք ժմ.		2 46	3 42	4 58	6 55	8 39	10 11	11 55	12 53			
	մկն		3 37				10 21					
Թուզլա	»		3 59				10 46					
Կէյպզէ	»		4 19				11 10					
Տիլ Իսքէլէսի	»		4 4				11 37					
Թավշանճիլ	»		4 51				11 47					
Հէրէքէ	»		5 8				12 6					
Եարըմճա	»		5 29				12 30					
Թիւթիւն Զիֆթլիք	»		5 42				12 44					
Ցէրինճէ	»		5 59				12 57					
	ժմ.		6 7				13					
Իզմիտ	մկն		6 17									
Պեօյիւք Տերպէնտ	»		7 2									
Սապանճա	»		7 26									
Համիտիէ	»		7 50									
Կէյվէ	»		8 34									
Աք Հիսար	»		8 56									
Մէքէճէ	»		9 26									
Լէֆքէ	»		9 50									
Վէզիր Խան	»		10 25									
	ժմ.		11 6									
Պիլէճիք	մկն.		11 2									
Բարաքէօյ	»		12 30									
Պօզիւք	»		1 15									
Ին էօնիւ	»		2									
Զուքուր Հիսար	»		2 36									
Էսկի Շէհր	ժմ.		3 15									
			իրիկ.									

Այս կառախումբը 1903 փետր. 1էն սկսեալ կ՚ելլայ

ԿԱՅԱՐԱԽՈՒՄԲ

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ

Կայարան	Թ. 1 Ճամբ. Առտ.	Թ. 3 Ճամբ. Առտ.	Թ. 5 Ճամբ. Առտ.	Թ. 7 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 31 Բառն Առտ.	Թ. 9 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 11 Ճամբ. Առտ.	Թ. 13 Ճամբ. Առտ.	Թ. 33 Բառն Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. 7 Ճամբ. Իրիկ.
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի Շէհր ժմ.									11 40			
Զուքուր Հիսար »									12 16			
Ին էօնիւ »									12 48			
Պօզիւք »									1 24			
Բարաքէօյ »									1 58			
	ժմ.								2 48			
Պիլէճիք մկն.									2 58			
Վէզիր Խան »									3 34			
Լէֆքէ »									4 9			
Մէքէճէ »									4 40			
Աք Հիսար »									5 6			
Կէյվէ »									5 28			
Համիտիէ »									6 21			
Սապանճա »									6 36			
Պեօյիւք Տերպէնտ »									7			
	ժմ.								7 33			
Իզմիտ մկն.					1 35				7 52			
Ցէրինճէ »					1 53				8 7			
Թիւթիւն Զիֆթլիք »					2 4				8 18			
Եարըմճա »					2 16				8 30			
Հէրէքէ »					2 43				8 55			
Թաֆչանճիլ »					2 54				9 5			
Տիլ Իսքէլէսի »					3 10				9 14			
Կէյյզէ »					3 38				9 41			
Թուզլա »					4 —				10 —			
	ժմ.				4 22				10 20			
Բէնտիք մկն.	1 25	1 54	2 28	3 14	4 37	6 38	8 20	9 52	10 30			
Գարթալ »	1 33	2 2	2 37	3 23	4 50	6 47	8 30	10 2	10 44			
Մալթէպէ »	1 43	2 12	2 47	3 33	5 5	6 57	8 41	10 14	11 —			
Պօսթանճը »	1 51	2 21	2 56	3 41	5 19	7 5	8 51	10 25	11 16			
Էրէնքէօյ »	1 5	2 28	3 3	3 50	5 32	7 12	8 59	10 34	11 26			
Կէօզթէփէ »	2 2	2 32	3 7	3 54	5 36	7 6	9 3	10 38	—			
Ֆէնէր Եօլու »	2 7	2 37	3 11	3 58	5 41	7 20	9 9	10 43	11 37			
Գրգրլ Թօփրաք »	2 10	2 40	3 14	4 1	5 45	7 23	9 13	10 47	—			
Հայտար Փաշա ժմ.	2 1	2 45	3 19	4 6	5 53	7 28	9 19	10 53	11 46			
	մկն.	2 23	2 53	3 27	4 15	6 5	7 38	9 27	11 —		12 5	
Բարաքէօյ Կամուրջ ժմ.		2 48	3 18	3 52	4 40	6 30	8 3	9 52	11 25		12 30	
									իրիկ.			

Այս կառախումբը 1903 փետր. 1էն սկսեալ կ՚ելլայ

ԿԱՅԱՐԱԽՈՒՄԲ